

Голуб М. ЈАШОВИЋ*

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици
Филозофски факултет
Катедра за српски језик и књижевност

Душан Р. СТЕФАНОВИЋ**

Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици
Филозофски факултет

ТЕОНИМИ, ЕКЛИСИОНИМИ, ХЕОРТОНИМИ, АГИОАНТРОПОНИМИ И ДРУГИ СРОДНИ ОНИМИ У ПОЕЗИЈИ РАДОМИРА АНДРИЋА***

Апстракт: Предмет наших истраживања у овом раду су теоними и друга сродна имена мотивисана онимима и апелативном лексиком хришћанског порекла, која су ексцерпирани из песама објављених у књигама Радомира Андрића. Урађена је семантичка анализа и класификација свих теонима, библијских имена, имена црквених (хришћанских) празника, црква, икона, фресака, агнонима светитеља и других сличних онима. Уз рад је приређен и Речник ономастичких јединица, чију садржину поред аутентичних, правих, имена чине и неаутентична, привидна, неправна имена различитих типова и врста.

Кључне речи: Радомир Андрић, лексика, теонимија, календарска имена, семантика, класификација.

Радомир Андрић, песник и књижевник из Ужица, припада оној групи недовољно афирмисаних савремених писаца којима није била довољна само „уметничка вештина као занат“ (Ашковић 2017: 675), већ је песник изузетног надахнућа.¹ У његовим поетским творевинама систем употребљених

* редовни професор, golub.jasovic@pr.ac.rs

** лектор за српски језик, dusan.stefanovic@pr.ac.rs

*** Истраживања су извршена и рад написан у оквиру пројекта *Дијалектолошка истраживања српској језичкој просјора* 178020, који се реализује уз помоћ Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

1 Радомир Андрић досад је објавио четрдесет песничких књига, а уз то аутор је неколико песничких књига за децу и приређивач збирки поезије. У два наврата био је председник Удружења књижевника Србије.

личних имена представља незаобилазан и веома важан лексички слој. Поред тога што је употреба личних имена потреба, она је и неопходно лексичко средство у процесу стварања књижевноуметничког текста, као уосталом и у свакој врсти комуникације. У вези с тим, може се рећи да „свако књижевно-уметничко дело, прозна творевина или песма, неминовно настаје од речи. Од лексике која је саставни део, односно само један сегмент (слој), свега онога што зовемо језиком“ (Јашовић 2021: 175), а сходно томе што за систем језика „није битно порекло одређеног језичког елемента које може бити везано за условљеност спољашњим фактором, већ су важни само односи који су се формирали између елемената у систему“ (Кончаревић 2015а: 78), предмет наших интересовања нису сва имена заступљена у поезији Радомира Андрића него само имена која припадају слоју теонима, библијска имена, имена цркава, икона, фресака, црквених празника, светих места, агномена светитеља, али и друга сродна имена и називи мотивисани оними или апелативима хришћанског, односно календарског порекла.² Тако предмет наше анализе нису само права, аутентична, имена него и неправа, привидна, имена које је песник створио у својој песничкој радионици. Регистровано је укупно 85 онима ове врсте. Прилог раду чини и Речник ономастичких јединица, ексцерпираних из тридесет и осам објављених књига Радомира Андрића штампаних у претходних пола века.³ Регистровани називи класификовани су у неколико група и у азбучни у Речник. Од ономастичких категорија, за теолингвистичка истраживања најбогатији материјал пружају агиоантропоними, ангелоними, теоними и теотоконими (Кончаревић 2015б: 150).

Забележени су хрематоними (9 примера), теоними (19 примера) и библијска имена (16 примера). Ексцерпирано је и 14 еклисионима, 12 агномена, 7 назива празника, 4 иконима, 3 хеортонима, једно месно име и само један топоним – *Галилеја*.⁴ Теоними су једина група назива овога типа међу којима преовладавају неаутентични називи у односу на праве аутентичне називе. Аутентични називи су самородни једночлани називи домаћег порекла: *Бој*, *Вид*, *Госјод*, изузимајући оним хебрејског порекла *Месија*.

Међутим, оними Бог (26) и Господ (43) јесу најфреквентнији оними уопште употребљени у Андрићевој поезији. Уз онимизираних апелатива Бог

2 Поред календарских имена примљених преко хришћанства, Милица Грковић издваја још два ономастичка слоја у антропонијском систему српског језика, и то: словенска имена наслеђена из општесловенске заједнице и имена позајмљена од других народа примљена под разноврсним утицајима, почевши од најранијих додирова Срба са суседним народима па до савремених утицаја (Грковић 1983: 212).

3 Прва књига Радомира Андрића *Сунце у воденици* штампана је у издању „Багдале“ у Крушевцу 1967, а последња, *Мермерни лелек*, у издању „Филипа Вишњића“ у Београду 2020.

4 У неким нашим претходним истраживањима бележена су имена из грчке и римске митологије (Јашовић 2013; Јашовић 2014).

и Господ употребљавају се одредбе различитог значења и врста или су пак оне управни део синтагми. То су често фразеологизми или устаљени фразеолошки изрази. Навешћемо само неке примере јер су сви примери употребе ових лексема наведени у Речнику ономастичких јединица који се налази на крају рада и који представља централни део истраживања: *Боџу исџод чела, молиџива Боџу и анџелу, зашџио Боџ неће са нама, свеџрисуџином Боџу, жив џред Боџом, Боџ умеша џрсџе, Боџ своџ часовник навиџа, Боџ лоџје милосџи, зна Боџ, вишњем Боџу, Боџ није овџа, Боџа и човека; џмџди Госџоде, Оџросџи Госџоде, Сџаси Госџоде, Госџоде освџили, у имену Госџодњем, на двору Госџодњем, Госџод је сведок, Госџоде Свевидни, Госџоде јасновиди џраведниче, Госџоде оснаџи, у сџају видела Госџодњеџ, у руџи Госџодњоџ, семе Госџодње, Госџоде уџроџани и тако даље.*

Међу привидним или неаутентичним онимима има једночланих и дво-чланих имена. Двочлана имена су синтагме типа атрибут+именица: *Велики искушиџиџел, Велики судиџа, Главни маџсџор*, а оним *Кнез џмуше* је једина синтагма типа именица+именица.

Једночлани неправни теоними су онимизирани *potina agentis*: *Сазданаџ, Сџворџиџел, Сведрџиџел, Твораџ, Чиџач* или придев: *Сведидни, Свевишњи, Свевидџи*. Ексерциран је и пример *Прамаџка* којим се именује Богородица. У неким песмама Бог се именује неаутентичним заменичким онимом *Ти: Ти који си џуноџа, Теџи Оче моџ, Теџи чију слику ...* и тако даље.

Из свих 37 песничких књига ексерцирано је 16 библијских имена од којих је неаутентично само име *Велика Маџка*, употребљено у књизи песама *Каква џочасџи* као синоним или асоцијација на жену веђу од свих жена, ону која је родила Христа.

Сви остали оними ове врсте су једночлана права мушка имена личности који се помињу у Старом или у Новом завету: *Авеџ, Јуда, Каин, Пилаџи, Преџеча, Хрисџи/Хрисџос, Анџел*. Помиње се, такође, само једно женско лично име *Салома*, регистровано у књизи *Исџо и обрнуџо*. Оно што је карактеристично за антропонимски систем, а тиче се личних имена, јесте то да „сходно својој мотивацији, морфолошки гледано, лична имена са собом носе мотивацију у виду именица, придева и глагола“ (Стефановић 2019: 111).

Забележено је и неколико двочланих имена чија је структура у највећем броју примера типа атрибут+именица у форми личног имена: *Свеџи Јеролим*⁵, *Свеџи Марко, Свеџи Никола, Свеџи Пеџар*; или у форми конструкција типа именица+именица: *Арханџел Михаџил, Јован Преџеча*.

У посебну групу сврстани су називи хришћанских празника (хеортони-ми), три једночлана онима: *Боџојављење, Блаџовесџи* и *Божџи* и називи српских слава који су употребљени онако како се могу чути и у српским говорима и у српском стандардном језику. Регистрована су по три једночлана:

5 Мисли се на Светог Јеронима Стридонског.

Ђурђеџдан, Ивањдан и Миштровдан, и три двочлана имена: *Свѣиѣ Ђорђе*, *Свѣиѣ Јован* и *Свѣиѣ Никола*.

Као диференцијатори семантички сраслим са личним именима светога који са њима чине управо једну ономастичку јединицу јављају се агномени. У групи агномаена налазе се и два аутентична примера: *Блажени* и *Нејоменик*⁶ и један неаутентични двочлани назив *Невремено око*.⁷ Лична имена издвојена су у посебну групу онима, а регистровано је десет имена. Нека од тих имена јављају се и у групи библијских имена, а у овој групи се налазе из тог разлога што се њима именују историјске и друге личности: *Десјоѣ Сљефан*, *Ђорђе*, *Јанићије*, *Маргарије*, *Михаило*, *Мојсије*, *Павле* и *Свѣиѣ Сава*. Забележено је и једно женско лично име *Макарија*.

Најбројнија група онима у песничким књигама Радомира Андрића су хремотоними. Ексерцирано је 28 примера. Овом врстом ономастичких јединица именују се најчешће еклисионими: *Бојородица Љевишка*, *Бојородичина црква*, *Грачаница*, *Љубосјиња*, *Кирик* и *Јулиѣа*, *Манасија*, *Манасјир свѣиѣ Пейра* и *Павла*, *Марија њловдивска*⁸, *Миленѣија*, *Мркишина црква*, *Пећка ѣаѣријаршија*, *Свѣиѣ Арханѣли*, *Свѣиѣ Пейар* и *Павле*, *Свѣиѣ Пейка* и *Свѣиѣ Тројица*. Регистрована су и имена неких светих места хришћана: *Хрисјоѣ ѣроб*; име у етикецијској форми поздрављања верујућих при сусрету: *Хрисјоѣ васкрсе*; икона: *Свѣиѣ рајниѣи*, *Три јерарха*; иконими богослужбених и свештених књига: *Осмојасник*, *Сјари завѣи*⁹, *сврљишко јеванђеље*.¹⁰

Теоними, библијска имена и други сродни оними мотивисани хришћанским (календарским) именима у поезији Радомира Андрића представљају значајан лексички слој у поетској структури његових песничких творевина, и зато заслужује пажњу истраживача, а „улога односно функција онима у књижевном тексту остала је као тема за разматрање некако по страни српскохрватским ономастичарима а могло би се рећи то и за лингвисте уопште, све негде до почетка друге деценије овог века“ (Штепановић 2019: 128), када литерарна ономастика све чешће добија на значају, а поред свега, важно је то да „ономастички слој књижевноуметничког текста у знатној мери може да допринесе ауторовој замисли и стратегији

6 Непоменик је еуфемистични назив за сатану, проистекао из табуа непомињања његовог имена. У *Речнику српског језика* Матице српске под одредницом 'непоменица' наилазимо на њено разјешњење – 'нар. еуф. змија, гуја' (РСЈ, 2011: 807).

7 Ово је назив цсл. провенијенције и обично се користи као иконим (када се Св. Тројица приказује у виду старца (Бог Отац), младића са крстом (Господ Исус Христос) и голуба над којим је у троуглу изображено свевидеће око (Свети Дух).

8 Пловдив је древно седиште Пловдивске митрополије у Бугарској, у родопском пределу. У питању је чудотворна икона.

9 Иако није богослужбена књига, Стари завет овде наводимо из разлога што његови делови јесу (нпр. Псалтир, Паримејник).

10 Занимљиво је да песник име знаменитог средњовековног јеванђеља пише малим почетним словом, што је редак изузетак одступања од правописне норме.

у стварању уметничког дела и његовом коначном идејном и стилистичком облику“ (Лидић 2014: 286). Поред лексике словенског, односно домаћег порекла, значајан је и број онима преузетих из грчког и хебрејског језика који су део и српске културне баштине још од средине IX века када су просветитељи Константин и Методије превели прве богослужбене текстове на словенски језик. Уосталом, „у науци која се бави тумачењем књижевног умјетничког дјела појмовна суштина и духовни аспект литерарног текста најчешће су интерпретирани у интердисциплинарном маниру и то онда када би се, поред поетичких начела и поетолошких гледишта, тумачењу књижевног дјела придружили и неки теолошки, односно религиолошки аспекти и сазнања“ (Шмуља 2013: 480).

РЕЧНИК ОНОМАСТИЧКИХ ЈЕДИНИЦА

Сваки оним класификован је и обележен скраћеницом у загради.¹¹ Такође, уз сваки оним у одредници је у заградама наведена скраћеница извора, песничке збирке из које је ексцерпиран, и број странице у књизи из које је обрађени оним преузет.¹² Претходно је наведен најмање један, али и више стихова, па неретко и читава строфа у којој је име употребљено како би се што јасније и потпуније сагледао контекст употребљеног онима.¹³

Авељ, БИ – Јесу/колико и нису/Каину подстицајне/сваки пут изнова/пред читаоцем Старог/завета свога/брата Авеља/да убија (КК 27).

Анђел, БИ – [...] ко замрачује дане још срећно/недоживљене а записан моћном руком/Анђеловом о чему иза планине прво/тихо затим јаче збори разорна/олуја гранчицама одувек ломним (ЗГ 8).

11 За обележавање онима коришћене су следеће скраћенице, и то: агномени (Агн.), библијска имена (БИ), иконими (Ик.), еклисионими (Екл.), називи празника (НП), теоними (Тм), месна имена (МИ), хеорџионими (Хе.) и хремагоними (Хр.).

12 Уместо пуних наслова песничких књига из којих су примери ексцерпирани коришћене су скраћенице: *Бунари Радоша Модричанина* (Б); *Исидор снеја* (ИС); *Чарно длејто* (ЧА); *Шумска црква* (ШЦ); *Ноћни џивач* (НП); *Рујно* (Ру); *Румунска икона* (РИ); *Каква роџаст* (КП); *Бели извор* (БИ); *Полейеше џиџице ласџавице* (ПЛ); *Ка друџосџи* (КА); *Исџо и обрнуџо* (ИО); *Вечера на савској лађи* (СА); *Зарно виџло* (ЗВ); *Зџон* (З); *Санџис воде* (СВ); *Кључне косџи* (КК); *Вучица на џрџини* (ВП); *Заузврай зачудном џосџу* (ЗГ); *У џалаџи џравде само џрамен* (ПП); *Свиџавање на левиџацију* (СНЛ); *Осим једне сџвари* (ОС); *Језни жедник* (ЈЖ); *Под злаџином леском* (ЗЛ); *Савке постоје због слова џ* (ЧП); *Сунце у воденици* (СуВ); *Враџа уџичке реалке* (ВР); *Неуџиџкница* (Не); *Козје џрозе* (КГ); *Рџалиса са Звездаре* (ПЗ); *Измиџвоџине* (И); *Сване ли* (СвЛ); *Ѓесто руџена киџо* (ЧРК); *Пџиџче млеко* (ПМ); *Рохвала смеџи* (ПС); *Вечерњи крџа* (ВК); *Две сџвари у једној* (АЈ); *Мермерни лелек* (МА).

13 О Речнику лексике православне духовности савременог српског језика, али и уопште о речницима и њиховим особинама видети: Бајић 2013: 306–406.

Архангел Михаил, БИ – Недалеко од Рм. Сарата/у Румунији срео сам срећног/старца са сребрним крилима/позајмљеним несумњиво/од *Михаила Арханџела* (БИ 109).

Бели анђео, Ик – Адријан Паунеску показује/*Белој анђела милешевског/раскријеног изнад Христовог/гроба а Србија цела стала/у десну фреску и говори* (БИ 92); ~ над водом – *Бели анђео над водом* (ВИ).

Благовести, НП – *Благовести* (Не 33).

Блажени, Агн. – [...] од блиског иња из шака/загонетних кажи *Блажени/нама смрзнутним почетком/још једног лета благодатог* (ЗГ 8).

Бог, Тм – [...] за стожер на сред неба/веже земаљске ствари/мајстор на чијем лицу/свог сина *Бој* обдари (Ру 31); ~ испод чела, – *Боју испод чела* тајно/отварају се извори/стари у њима клесари (Ру 54); ~ те небо, – *Бој ње небо/стајати овде на ветру више је него лудо/хтео је још нешто да каже али није стигао/ушао је право у ову песму шашаву* (КП 76); ~ су пили, – *Бојови су њили/људско месо/јели/песник је певао/да их развесели* (КП 82); ~ и анђелу, – [...] а унутра гласни у молитвама/дугим *Боју и анђелу добротe/за наш сто опет много да не касни* (БИ 33); ~ неће са нама, – [...] зашто *Бој неће са нама/кафу да пије и ужива/у овом послеподневном часу* (БИ 37); ~ љутило истрже, – *Кад Бој љутило истрже/нехајно весло главном/веслачу из уснуних/руку и тресну га снажно* (БИ 75); свудаприсутни ~, – [...] удар у слогу безвременог писма/написаног лично *свудаирисујном Боју/ја сам зеница непоткупљива у оку* (БИ 99); жив пред ~, – [...] под глогом /трепери/небесни плам/*Стеван Мусић/гори сам/мртав/за свет а жив/јред Бојом* (ПЛ 17); ~ не умеша прсте, – [...] али питање нема одговора/*док Бој не умеша своје бездрожне/јрсие* и већини побуњеној коначно/праву истину не каже (ИО 14); ~ свој часовник навија, – [...] охрабрити цвеће из сна да се јави/да ли *Бој свој часовник леји навија/по мери оног који неће другоме/да жели што себи пожелео није* (ИО 48); ~ збори, – [...] из које *Бој збори:/врати се завичају/у лавиринт/Борхесу* (ИО 96); ~ лије, – [...] провалије у којој још један дан/неизвестан свиће и удаљава/од Почела говор одакле *лије/Бој* своју милост у камене птиће (СЛ 45); пут до ~, – *Пуј до Боја* није ли откривање/разлога за љубав за благочашће/видљиво на уснама отежалим (СЛ 75); на путу до ~, – [...] чије су стопе залога слободи/*на љују до Боја* у непролазна/значања у кругу мелемних слова (СЛ 102); зна ~, – [...] објашњавају колико се не мења одавно/утврђен ред ствари али то једино *зна/Бој* коме писац непрестано шаље молбе (ЗВ 11); вишњем ~, – *Витез и господар/неготинска круга само вишњем Боју/и Србији слуга* (ЗВ 27); ~ није овца, – *Бој заиста није мојао бији овца/а да нема златно руно/то се није могло десити ни мени/да немам сумњу* (З 27); ~ нествореног, – *Ствари около мене/сенке су неких/других ствари/обасјаних светиљком/из погледа Боја/нествореној* (СВ 26); ~ коња, – *Бој коња/није ли споменик ватре/засијале у мојој првој/неутешној сузи* (СВ 36); ~ Априла, – *Боже Априла* јаки везачу

лудила/заклони ме питомином вука/постојбина ми сред небеских жила/везаних у прстен од тихог јаука (ВП 85); ~ Кртицо, – *Боже Крџицо* из мојих дамара/твој напор молитвом услиших/чувај ме од будних чувара/и од мене буднијег од њих (ВП 85); путању ка ~, – сестро моја бела/у годинама злехудим/када није ничег другог/било да озари *џуџању ка Боју*/без чијег видеда нема наде... (ЗГ 20); ~ свудприсутан, – Само *Бој/свудџирисуџан*/поседује кључеве/од речи никада гласно/изговорених и ствари видљивих... (ЗГ 26); ~ и човека, – [...] пре дуго очекиваног/сусрета *Боја и човека*/рано ослепелог (ПП 14); ~ то слатко зрно, – *Боже/џо слајко/зрно* што виси/везано за танану/петелку још само мало/постаће део ничега (СЛ 110).

Богојављење, Хе. – *Бојојављење* (ИО 39).

Богородица Љевишка, Екл. – [...] не превише давно за велики крст/у Грачаницу у Пећку Патријаршију/у *Бојородицу Љевишку* у стан/једнодушне Тројице у тајну/крштења где највише бол (ПЛ 26); ~ Казанска, – [...] а молитва у цркви *Бојородице/Казанске* лек благодатан (СВ 45).

Богородична црква, Екл. – У сенци јужног зида *Бојородичне цркве* у Студеници (ВП 47).

Божји длан, Хр. (неаут.) – На језику нам звони/а ми на *Божјем длану*/јашемо ли олују/узалуд оседдану (Ру 28).

Божјић, НП – Једна озебла старица/на *Трју револуције*/продаје цвеће и сваком/тихо каже: Срећан *Божјић*/и теби Мајко шапућем/огрнут гласом за тајним (КК 69).

Василије (Блажени), Агн. – [...] а највише оно што мора загледан/у небеса ослоњена на позаљене/куполе и штитоносне крстове. У руци *Василија Блаженој*/заиста је тешко у Москви без чешља/божјег још теже без свежег капитала (СВ 44).

Велика Мајка, БИ (неаут.) – [...] изговореним речима у посудама/за космичко млеко из непресушивих/дојки *Велике Мајке* (КП 5).

Велики искушитељ, Тм (неаут.) – [...] на недокучну намеру/*Великој искушићелу*/изнад последњег/несмирајног вала/и веру сабрану (ПП 36).

Велики судија, Тм (неаут.) – [...] и вековитог леда на срцу за спас/његове уморне душе *Великом судији*/усрдно обраћа и захвално моли (ЧД 63).

Вид, Тм – Приђите гладни/и наједите се досуђеног поскурника/из прачевог нерасточивог чела/и ублажите бар мало свеколике/жеђи на *Видовом*/непресушном појилу (ПЛ 15).

Видарица Блага, Хр. (неаут.) – [...] а плам из чела *Видарице Блаје*/озарује грозд са свете вињаге/уснуле понад недогледног поља/и непресушног мелемног гргоља (ПД 68).

Главни мајстор, Тм (неаут.) – [...] ко ће бити/још видљив после смрти/у исконском мраку/не прогледа ли *Главни мајстџор*/својим тајним/трећим оком (ВП 46).

Голгота, МИ – [...] и нема смисла нема никаквог укуса пред/оним који се узалуд баш овог трена/на врху *Голгоџе* разациње потпуно сам (ИО 67); у Христу на ~, – Сваки пут/испочетка распети/у Христу на *Голгоџи*/казујемо Оче зашто/нас остави саме/и неутешне (СНЛ 115).

Господ, Тм – да споји трептајем/стварно и нестварно/у теби *Господе* (ЧД 84); ~ чува кључеве, – Ал *Господ чува кључеве/кључаонице* и браве/у своје оку свевидном (ЧД 87); опрости ~, – *Ојросији Господе/што ниједан није/вредан мрве хлеба/са твоје синије/и крепосног праха/из светог сланика ...* (НП 79); спаси ~, – *Сјаси Господе/и смањи муку* (Ру 13); жишку ~, – [...] *жишку Господе/у сну нам спаси* (Ру 13); ~ осветли, – *Господе осветили/у мраку семена/да би најзад могла/њива да заживи* (Ру 45); у имену ~, – [...] и убијеног на прагу сунчевом/високом под мојим очним кашцима/у имену *Господњем* закључаном у крин (БИ 11); двору ~, – [...] *на двору Господњем* сазиђаном за мој/дуго очекивани долазак и посвећење (БИ 24); у истој муци пред ~, – коб подразумева страницу празну/у писму брату рођеном у *испој муци/ипред Господом* у чијој су широкој/руци колевка и гроб (БИ 72); ~ најчујнијег, – [...] потпуно су обасјани/сунцем из речи неизговорених/из *Господа најчујнијег* (БИ 82); ~ је сведок, – *Господ је сведок* другог нема/да смо пали у сну на теме/и да поново испод трема ... (БИ 83); ~ поседа, – [...] браћи замаклој рано преко/највишег брега надомак *Господњеј/ипоседа* у својој неизрецивој муци (Би 99); ~ Свевидни, – *Господе Свевидни* заштити/опевај дом и страже умножи (ПЛ 11); ~ са свода плаветног, – [...] само *Господ/са свода њавейној/погледом мирно/мери* (ПЛ 13); ~ јасновиди праведнице, – *Господе јасновиди њраведнице* бар мало/ублажи нашим душама лутним васељенске/пресуде и казне пре налета гороломних/ветрова и циче непштедне ... (Пл 54); ~ моли те кућа, – [...] пре свитања и пре пролећа/*Господе моли ње кућа* (КД 46); ~ оснажи, – *Господе оснажи/и надом/огрни* (ИО 37); ~ притеци, – *Господе њриџеци/обешчашћеној/својој деци* (ИО 37); ~ нема нам друге, – *Господе нема нам друје/где ћемо ако нећемо/из Марићевића јаруге; док нам ~ не сагориш*, – [...] *док нам Господе/својим несмирајним пламеном не сагориш* (ИО 43); на узди ме држи ~, – на улици стрмој поледица/*а на узди ме држи Господе/и води баш где је најтеже* (ИО 92); ~ ће уручити кључеве, – Сигурно следећег понедељника/*Господ ће нам уручији кључеве/од браве скривене од заборава* (СЛ 16); у руци ~, – [...] у руци *Господњој* за спас пруженој/преко ноћи и гора непроходних ... (СЛ 20); видело ~, – [...] опет из жарких вртача и посних/њива скрајнутих у сјају *видела/Господњеј* набујати песма жива (СЛ 28); ~ стисни ме, – *Господе сјисни ме* у твоју шаку/у мук што тражи плодишта стоуста (СЛ 36); ~ из главе точи, – [...] да дођу до мира и светла које/*Господу из њаве њочи* и пуни/неслушану причу о светој башти (СЛ 42); у вид ~, – [...] о истини због које смо умакли/*у вид Господњи* боје да се згусну (СЛ 61); ~ подиже руку, – *Господ њодиже*

руку и осветли/окрвављено чело жртвованог/сина и показа голуба белог (СЛ 62); младе звезде ~, – [...] угуљене наде да ће их једном/наћи срећне мати у загрљају/у сјају младе звезде Госјодове (СЛ 73); ~ цветњацима, – [...] и зашто увене ружа пре него/процвета и развије у Госјодњим/цвейњацима невиђене латице (СЛ 101); у руци ~, – [...] ловићемо тихост првих извора/у руци Госјодњој за спас пруженој... (СЛ 104); у темељу ~, – [...] на њему је знак свети истоветан/читљивости у њемељу Госјодњем/срученој у Христову крв у испит/потوماка пред прецима у рову (СЛ 111); ~ учини још нешто, – Госјоде учини још нешто/за овај стари привремени/свет и умањи мој нови страх (ЗВ 70); семе ~, – Слова отворена/изнутра у таласима/охридског језера и семе/Госјодње у сну проклијало (КК 91); ~ неподмитљиво, – [...] у руци Госјода нејодмиљивој/химном о слободи вечно траженој (ПД 73); ~ утројани, – Госјоде уџиројани иако сам/само једва разазнатљив/део твоје родитељне/загонетке... (ПП 46); ~ свевидни мој, – Госјоде, свевидни мој/Исусе Христе/не остави ме без/заштите... (ПП 47); ~ у своме науму, – [...] а знам тему која ме полако/руши као да Госјод у своме/науму нема хтење другачије (ПП 79); ~ овог пролећа, – Без нас/Госјоде овој/јролећа трава/није зелена на вису... (СНЛ 115); ~ ће истим путем, – И Госјод ће истим јуџем/за синовима побјеним/на светом кућном прагу... (ВП 49); ~ једном руком узме, – Шта Госјод/једном руком узме/другом засеје у своме/недогледном забрану... (ОС 253); опрости ~ несретнику, – Ојросји Госјоде несрејнику/на крају књиге што сматра/да је све уловљено/а њега/тек ће ловити/Ватра (ВР 38).

Грачаница, Екл. – [...] из јектавих струна из гусала/из Лазара из Милоша/из чеснице из Грачанице/из дрена из липовог цвета (Ру 40); велики крст у ~, – [...] не превише давно за велики крсј/у Грачаницу у Пећку Патријаршију/у Богородицу Љевишку у стан/једнодушне Тројице у тајну/крштења где највише боли (ПЛ 26); у ~ почетком још једног неизвесног лета, – У Грачаници јочейком/још једној неизвесној/леја греје нас загајно/сунце из обоженог звоника (ЗГ 19); у ~ изнова са свода васељенског, – У Грачаници изнова/са свода васељенској/Сведржитељ нас посматра/и животодајно семе упркос/велике насртљиве тмине (ЗГ 19).

Деспот Стефан, Агн. – Словољубна/зора да озари/Дунав из заветних/шака Десјоџа Сџефана/и открије у авалској/плавети колико је извора (ПД 47).

Ђорђе, Агн. – Пред очним капцима из детињства/понео сам најдражу слику/свџи Ђорђе у Јорговану/разбокорио се/на љувику (ЧД 69); ~ штиносоца, – [...] на зиду под водом живо око/светога Ђорђа шџиџионосоца/повремено се тргне из сна и обасја/своју самоћу нараслу у свевиду (Ру 38); ~ у оклопу, – Наш Ђорђе није као други у оклоју/својих неостварених наума и жеља/плаче чим убије аждаху... (Би 91); ~ Орловић, – [...] о свему томе непорециво више зна мој брат/Георге Вултуреску чије име на епском

небу/записано ветар изговара *Ђорђе Орловић*... (ЗВ 65); у помоћ дозвали ~, – [...] чија лица носе у видељу/јесу ли на време у *јомоћ дозвали/Ђорђа* и *Димитрија/јесу ли громом разбили мрак* (ВП 48); ~ *Вултуреску*, – [...] како би рекао/мој рођак *Ђорђе Вултуреску* и носим/испод очних капака слике на/којима су путници одметнути... (СНЛ 68).

Ђурђевдан, НП – *Ђурђевдан* у Јабучњаку (ПД 21); од ~ до Митровдана, – Уз празнике иду вашари, почињу од Ђурђевдана па све до Митровдана... (ПМ 15).

Ивањдан, НП – *Ивањдан* са високих брегова/у трњу и цвећу/подједнако/у пчелињем зују/и псећем лавезу (ВП 49); за ~ иде Петровдан, – *За Ивањданом иде Пејровдан*, такође, један од најлепших летњих празника (ПМ 17).

Ирод, БИ – [...] посебно у часу пре надирања/Иродовог поганог нако-та/у наше куће из библијске/ приче о убијању/углавном деце/новорођене (МЛ 50).

Исус, БИ – [...] гледа *Исуса* изнад главе/има лице жене а тело мушкарца/шапну први песник пре уласка/у камено небо (КП 52); Господе ~, – [...] од немила до недрага колико јуче/толико данас само је шапугаво/понављао *Господе Исусе Христие* (ЗГ 5); свевидни мој ~, – Господе, *свевидни мој/Исусе Христие*/не остави ме без/заштите... (ПП 47).

Јанићије, Агн. – [...] скривнице обасјане пламом/сабласне свеће и звездама/под челом светог *Јанићија* (ПЛ 10).

Јован Претеча, БИ – [...] док чистимо мелемним словом/*Јована Претече* нашег сабрата/*Владимира Корнилова* песника/из Москве који први пут часни крст/на своја шездесетогодишња плећа прима (ЧД 63); кажи нам ~, – *Кажи нам Претечо*/пре него се испуни/потоње слово/твог непорецивог/пророчанства (ПЛ 34); у устима Јована ~, – [...] препознај голубове што се може и јате/у *устима Јована Претече* и коцпе препознај... (Ио 36); ~ Бигорски, – У храму *Јована Бијорског* (СВ 75).

Јуда, БИ – [...] давном у леденој санти никад до краја/отошљивој без *Јудиног* недовршеног пољупца/у питању нестрпљивом... (РИ 24); између нас ~, – На савској лађи вечерамо испод/кандила ужежених и питамо/Ко је између нас *Јуда* и ко је/први пристао на сумњу... (СЛ 26); заиста ~, – [...] и немам одговора на питање/ко је међу нама *заиста Јуда* (СЛ 57).

Каин, БИ – Јесу/колико и нису/*Каину* подстицајне/сваки пут изнова/пред читаоцем Старог/завета свога/брата Авеља/да убија (КК 27).

Кирик и Јулита, Екл. – [...] на Цркви *свештих мученика/Кирика* и *Јулише* и зазиви/лековити из васељенских/звона да смирај нађу/уместо неспокоја-/и бола (82).

Љубостиња, Екл. – На путу до *Љубосиње* (ПЛ 47).

Макарија, Агн. – Брижним рукама игуманије *Макарије* (ПЛ 18).

Манасија, Екл. – [...] у јези сав градитељ се сећа/када своју златну/из чела кост/узда за спас/у *Манасију*/почетак је августа а зима... (ЧД 60); на фрескама у ~, – Загледани у Свете ратнике *на фрескама у Манасији* (ВП 48).

Манастир светог Петра и Павла, Екл. – *Манастир светиш оџаца Пеџра и Павла*/назиремо између две трешње и лестви/до највише гране и плодова сазрелих... (БИ 106).

Мардарије, Агн. – Олтар у трави сав од злата/и сјај у њему/неутешни/невиделица страшно хвата/*Мардарије*/мој брате грешни (Ру 39).

Марија пловдивска, Ик. – Осмех/на лицу/*Марије џловдивске*/преусме-рава трачке/коњанике из висине/надоле и обрнуто да освоје/путеве још неутабане копитима/светлосним... (ПД 66).

Месија, Тм – Да ли то још једном недоречен *Месија*/у огромној ко-смичкој шари (КД 15); ~ смислио бајку, – Ниједног празног места, а смрт оштри/сечиво у прикрајку за рез спремна/нико неће да зна да је *Месија*/већ смислио бајку и зашто казна (СЛ 41); испред ~ опстаје, – ко си ти и чему служе обмане/да руља *исџред Месије оџсџаје*/без обзира на суноврате сталне (СЛ 42); ~ да значи, – Ко је онај чији ће пољуб тачно/*Месију да значи* и ко неће/родитељско тајанство сачувати (СЛ 100); говори ја сам ~, – Тек када се поново појави/пред Пилатом у палати/правде. Онај који јасно/*џовори ја сам Месија*/гомила неће издржати (ПП 100).

Милентија, Хр. – *Милентија* из сна/Ко зна зашто мину/и понесе све-тлост/некој другој јави (ЧД 100).

Милостиви, Тм (неаут.) – [...] колико жртви/и по којој/цени/морамо дати/*Милостиви*/кажи (Пл 65); ~ подиже руку, – *Милостиви џодиже руку* да окрепи/хлебом и вином да се очисте губави (ИО 35).

Митровдан, Хе. – Уз празнике иду вашари, почињу од Ђурђевдана па све до *Миџровдана*, од кукурека до првих оскоруша, од жита из благодатне сејачеве руке до пуних кошева... (ПМ 15).

Михаило, Агн. – У наручју *Михаила* архангела (БИ 19); ~ крилатога, – Дигни штит и Баја Маре на њему/дигни у наручје *Михаила крилаџоџа* (БИ 19); ~ Архангела, – Недалеко од Рм. Сарата/у Румунији срео сам срећног/старца са сребрним крилима/позајмљеним несумњиво/од *Михаила Арханџела* (БИ 109); ~ Ђуповића, – Записано у свеску *Михаила Ђуповића* (ПМ 46).

Мојсије, Агн. – Игуман *Мојсије Зечевих* (МЛ 65).

Мркшина црква, Екл. – *Мркшина црква* куд оддете/од чега су јој/била крила/од каквог знака и посвете/кад се у облак/цела скрила (Ру 39).

Недремено око, Ик. (неаут.) – [...] у дозиве посредника између/првих рођених и нерођених/кључара ризнице/у *Недреманом оку* (КД 52).

Непоменик, Агн. – Шта да кажем/поверљиво изјутра/*Неџоменику* који/сву ноћ незадрживо/корача окол моје/лебдеће куће/и носи чегртаку/ од очњака/вучјих (СНЛ 21); са студним ~, – Ништа без узајамности/тешко

провериве нигде/више колико у загрљају/кобном са сѣудним/Неймоеником (СНЛ 94); следствено ~, – Следсѣвено/Неймоенику који/у срцу не осећа ништа/златан плод на вијорној/грани стиха трепери ван/домашаја жудног (СНЛ 121); ~ из старог рова, – Неймоеник/из сѣарој рова/дубоког ништа више/од праха непрозирног/не баца у очи госту/ненадном (СНЛ 103).

Осмогласник, Хр. – [...] на чађавој кућној греди јест заплакала/шумска мати јест Осмогласник јест бруј/искушитеља јест молитва искушитеља јест ... (ВП 99).

Отац, Тм (неаут.) – У име Оца у име Сина/славског колача/и заветина (ПЛ 6); Теби ~, – Од рођења необјачњивим ињем покривен/Теби Оче мој у непроходним честарима/недалеко од врела никада пре кушаног ... (КД 8); зашто ~, – Зашио Оче није унутра и напољу једнако/зашто нас неколико последњих потомака/Оног што је у сумњи открио ватру (ИО 14); на језику ~, – Колико је храм иза толико је испред/мене на језику Оца и Сина у првој/речи изговореној за спас гомиле (ИО 35); ~ обзнани, – [...] у жудњи за јемом сопственог гласа/зашто ме остави Оче обзнани/чопори бесних паса на обали ... (СЛ 9); ~ не остављај ме, – [...] и да је свила ткани у младости/ненадно на нешцима подерана/говорим: Оче не осѣављај ме још/док време превише хладно у расвит/првог дана траг иза мене засу (СЛ 51); крвца из вена ~, – да ли пијемо вино или крвицу/из вена Очевиx док се славују/ опијени натпевавају ... (СЛ 58); ~ део по део, – Једем те Оче део њо део/сваки залогај опет нас спаја (ЗВ 17); ~ мрву по мрву, – Једем те Оче мрву њо мрву/као хлеб обредни на причести (ЗВ 17); једем те ~, – Једем ње Оче а мене једе/на исти начин несита нада (ЗВ 17); држ у име ~, – На високој међи/испред Неготина/држ у име Оца/држ у име Сина (ЗВ 26); ~ наш, – [...] од немилa до недрага колико јуче/толико данас само је шапугаво/понављао Господе Исусе Христe/Оче наш помилуј ме грешног и све/моје неизмирене земаљске дугове (ЗГ 5); преподобни ~, – Прејодобни Оѣче/Романе где су извори/мелеми како преко међе/несагледиве без јасног светила (ЗГ 8); ~ твој свемилосни, – [...] овог света пропадљивог/као што ни Оѣац њвој/свемилосни не заборави/Тебе у деци рођеној/и нерођеној на крсту/судбеном (ПП 47); ~ зашто нас остави, – Сваки пут/испочетка распети/у Христу на Голготи/казујемо Оче зашио/нас осѣави саме/и неутешне (СНЛ 115); ~ није унутра и напољу једнако, – Зашто Оче није унуѣра и наѣољу једнако/зашто нас неколико последњих потомака/Оног што је у сумњи открио ватру/морамо у сну запалити ... (ОС 109).

Павле, Агн., Екл. – Ћутим у неутешном иконостасу са светим Петром и Павлом са Спаситељем на чије теме/покушавам спустити бар мало српско сеобно/бреме ... (БИ 10); манастир Петра и ~, – Манасѣир свейѣих оѣаца Пеѣра и Павла/назиремо између две трешње и лестви/до највише гране и плодова сазрелих ... (БИ 106).

Самородни кључ, Хр. – Мајстор нас једним оком гледа/а другим одговара: *Самородним/кључем* као што је све саздано/зрацима испод крила анђелових (КК 73).

Св. Петар и Павле, Екл. – [...] Ђурђеви Ступови јављају се Дечанима/Бањска цркви *Св. Петра и Павла*... (МЛ 92).

Св. Тројица, Екл. – [...] у молитвеном згласју Св. Тројица/одзива се Пећкој Патријаршији... (МЛ 92).

Свевидећи, Тм (неаут.) – [...] од *Свевидећеи* свако ће у срцу/свог узваника откључати собу/тајну и стићи до видика вишег (СЛ 67).

Свевидни, Тм (неаут.) – Господе *Свевидни* заштити/опевај дом и страже умножи (ПЛ 11).

Свевишњи, Тм – И не знамо где си ако потпуно/у нама ниси у неугасивој/сунчевој реси *Свевишњи* опрости... СЛ 99; ~ ме очински погледа, – *Свевишњи ме очински/погледа* у срце и рече/зар не видиш да орао/у твојој сенци дрхти (ЗВ 70); и прекину се са ~, – [...] и *прекину се са Свевишњим* споне/кад бих могао певањем из вика/да вратим бехар на гране шљивика (ПД 84).

Сведржитељ, Тм (неаут.) – [...] порасла да нас заустави/на путу жртвеничком до гнезда/*У Сведржићевом оку* (БИ 27); у дом ~, – из посуда позлаћених под челом/предака који стоје насмешени/на врху завојитих степеница/на улазу у дом *Сведржићев* (БИ 50); у чело ~, – Испод куполе плаве узидане у чело/*Сведржићева* несмирајна се звона/њишу за нас и славе слух и вид (ИО 35); ~ нас посматра, – *Сведржићев нас посматра*/и животодајно семе упркос/велике насртљиве тмине/ставља на неподмитну вагу (ЗГ 19).

Света Петка, Хр. – Пред иконом *Свете Петке* (ЗГ 20).

Свети Архангели, Екл. – Пре обнове *Светих Архангела* (ПЛ 9); ~ расту, – [...] из чијих костију *Свети Архангели расту*/и поново свићу крстозначни да још мало/без другог штита издржимо... (ПЛ 9).

Свети Ђорђе, НП, Хе. – На дан *Светој Ђорђа* у Клужу/дарује ме митрополит В. Б. Ананија/Књигом о Јову преведеном на моју крв (БИ 27); у наручју ~, – [...] у јорговану разбокореном у неизрецивом/болу у широком наручју *Светој Ђорђа* (ИО 23); ~ јаше, – *Свети Ђорђе јаше*/у бехар галопом,/повијен/у сдлу,/посд сунчевим снопом (ПМ 11); ~ у јорговану, – *Милану Ђокићу*/Под очним капцима,/из детињства,/понео сам најдражу слику:/*Свети Ђорђе у Јорјовану*/разбокорио се/на Ђувику (ПМ 29).

Свети Јеролим, БИ – *Свети Јеролим* мелеме припрема/за болног брата што у углу јечи/отиснут давно на дно суноврата/мисли да нема спасоносног лека (СЛ 27).

Свети Јован, НП – *Светом Јовану* снег навејао/преко рамена/сву ноћ копам кроз смет/тунел до њега/на крају видим/он ми је замена/за детињство/ голо испод снега (ИС 63); уочи ~, – *Ноћу уочи Светој Јована*/Кућна ми врата сном раскована/Видим ненадно на гумно моје/Из мрака крочи

рођак Спасоје (НП 11); ~ нас прикупиља, – *Свѣѣи Јован нас/из даљине ѣри-купиља/под скут широки* (ИО 40); ~ децу дозива, – *У пусту кућу/Свѣѣи Јован одбеглу/децу дозива* (ИО 40); глас ~, – *Зар љас Јованов/није извор мелемни/на крају пута* (ИО 41); глава ~, – *Јест чинија плава јест љава свѣѣиої Јована/јест звезда одметнута изнад горе божурове* (ВП 99).

Свети Марко, БИ – *Свѣѣи Марко* и ујак/на чудесном броду/из васељене троше/патњу и непогоду (Ру 18).

Свети Никола, НП – *Свѣѣи Никола/оче од мора/помогни да се/смире таласи/благост да стигне/до свог говора/у нашем срцу/да се огласи* (БИ 49); светиљку носи ~, – [...] и опет изнад невидног дола/*свѣѣиљку носи Свѣѣи/Никола* (ПА 5).

Свети Петар, БИ – [...] у хируршкој дворани/на столу обасјаном/погледом *Свѣѣиої/Петѣра* (ОС 264).

Свети ратници, Ик. – Загледани у *Свѣѣе райнике* на фрескама у Манастији (ВП 48).

Свети Сава, Агн. – Недеља свиће у Будипешти/док хор пева о *Свѣѣиом Сави/и Текелији заслужнику* (СВ 31).

Сврљишко јеванђеље, Хр. – Још једно читање *сврљишкої јеванђеља* (ЗВ 46).

Стари завет, Ик. – Јесу/колико и нису/Каину подстицајне/сваки пут изнова/пред читаоцем *Сѣѣарої/завѣѣа* свога/брата Авеља/да убија (КК 27).

Створитељ, Тм (неаут.) – Рођење твоје *Сѣѣворийѣљу* наш/осветли смирајем овчији свет/од уздаха сав/у сред тмина сјаш/сво што јесам сад/твог је вида сплет (З 25).

Творац, Тм (неаут.) – [...] нисмо знали колико смо/заиста живи док нас *Творац/својим ужареним шилом* не убоде (БИ 28); ране ~, / [...] бујица у плаховитим/реченицама тера у сусрет/руже запламтеле последњи/пут из ране *Творчеве/из шака закованих за крст* (БИ 70); ~ нем, – [...] да хитамо у Немогуће на исти начин/ноћу и дању а крвав траг једино/изговара у себи гласно *Творац нем* (БИ 100); ~ ставио жезло, – [...] истински сродник несите звери/тамник из пакла коме је *Творац/на неме усне сѣѣавио жезло/превише врело да спржи жалбе* (БИ 104); у каменолому ~, – Упорно копаш/ноктима светлосне доказе/о свом постојању из стене/лакше од ваздуха дисаног/пре првог рођења/у каменолому/*Творчевом* (ПА 48); благодарном ~, – [...] језу у захвалницу *благодарном/Творцу* и кројимо сабрана дела/у тврдом повету од своје коже (ЗВ 45); ~ једнородним, – Ништа/без нас пред/*Творцем једнородним/своје име истинито/не изговара/узалауд* (СНЛ 86); ~ који гледа а не види, – [...] још једна велика илузија/у погледу *Творца који/гледа а не види/да пут води право/изнад непрелазне/провалије* (ОС 47) из ~ сећања, – [...] после коначног/преласка планине/завејане снегом/*из Творчевої/сећања* на први/дан када је зима (ОС 265); свевидног ~, – Између нас/слепих и *свевидної/Творца* углавном/рађа доста слатко/искушеничко/воће (СНЛ 124).

Ти, Тм (неаут.) – Ти који си пуноћа/у другом а празнина/у себи самом остани још/на тајној вечери (ЗГ 6); ~ Оче мој, – Од рођења/необјашњивим ињем/одвећ покривен Теби/Оче мој у недоходним/честарима близу вре-ла... (ЗГ 7); ~ чију неизмерну слику надасве осветљава жишка, – Теби чију неизмерну слику надасве/осветљава жишка заблистала/из свевидних очију белог/анђела који непрестано/у зраку зачараном изнад/осамних путева лебди, (ЗГ 7); ~ у деци рођеној, – [...] овог света пропаљивог/као што ни Отац твој/свемилосни не заборави/Тебе у деци рођеној/и нерођеној на кр-сту/судбеном (ПП 47).

Три јерарха, Екл. – Улазим у Три јерарха и постајем/неразрушава црква за убогу браћу/која нестишаним молитвама ишту (БИ 23).

Христ/Христос, БИ – Не виде бунар свети/на крају жедне стазе/не чују шта им каже/над водом Христ расијети (ЧД 102); разапетом ~, – ветар нађе јаснопис/у устреиталом листу/а човек своју патњу/у разијетом Христју (Ру 27); распетог ~, – [...] скривених у оку расијетој/Христја у трави која залуд/не вене посвећена страшно (БИ 81); води поново ~, – [...] гомила која води йоново/Христја на врх пустог брега (КД 18); разапели ~, – Разапели Христја а мисле себе/да нису и крвца се мученика/непресушно из свих векова пуши (СЛ 35); на уснама без ~, – [...] врста не приста на поглед бесног/света лишеног немерљиве наде/онемелог на уснама без Христја/без непресушног врела и завета (СЛ 49); пред разапетим ~, – [...] пробуди љубав и сјај зве-зда згаслих/из бескраја йред разијетим Христјом (СЛ 76); ~ крв, – [...] на њему је знак свети истовеган/читљивости у темељу Господњем/срученој у Христјову крв у испит/потомака пред прецима у рову (СЛ 111); ~ Спаса, – [...] где киша не пада у мају испод очних/капака Христја Сјаса упркос притајеној/непогоди у дубини неба недогледног/и мене живог пред пљу-ском/непоштедним (СВ 47); Исусе ~, – [...] од немила до недрага коли-ко јуче/толико данас само је шапутава/понављао Господе Исусе Христје/Оче наш помилуј ме грешног и све/моје неизмирене земаљске дугове (ЗГ 5); свевидни мој Исусе ~, – Господе, свевидни мој/Исусе Христје/не остави ме без/заштите... (ПП 47); распети у ~, – Сваки пут/испочетка расијети/у Христју на Голготи/казујемо Оче зашто/нас остави саме/и неутешне (СНЛ 115); скривен нови ~, – Трепери скривен нови Христј/Смех му је испод чела мраз/О њему где је игроказ (ПС 43).

Христов гроб, Хр. – Адријан Паунеску показује/Белог анђела милешев-ског/раскријеног изнад Христјовој/йроба а Србија цела стала/у удесну фре-ску и говори (БИ 92).

Христос васкрсе, Хр. – Христјос васкрсе/да букне зора/у двору што је/изнад понора/тамног дубоког/у људској души/што се пред Богом/диже и руши (ИО 45); ~ у белом крину, – Христјос васкрсе/у белом крину/да сма-њи за трен/судњу мрклину (ИО 45); у ~ уточиште доби, – [...] откључану

у богоматериној/утроби да зачне поново светлост/која у Христџу уџочишиџе доџи (СЛ 95); ~ воскресе, – [...] и сливу/непресушном Христџос воскресе/Ваисџину воскресе (МЛ 92).

Читач, Тм (неаут.) – [...] могилау никад отворену/пред будним Чииџачем овог/и оног света ... (ПП 56); ~ тестамента, – Још није свануло ни унутра/ни напољу а Чииџач џесџаменџи/загњуен у пепелне шаке упорно (ИО 14).

ИЗВОРИ

- Андрић 1967: Радомир Андрић. *Сунце у воденици*. Крушевац: Багдала.
- Андрић 1969: Радомир Андрић. *Вечерњи крчаџ*. Крушевац: Багдала.
- Андрић 1971: Радомир Андрић. *Шумска црква*. Београд–Ииџија: Слово љубве – НИП Графичар.
- Андрић 1973: Радомир Андрић. *Бунари Раџоша Модричанина*. Београд: Просвета.
- Андрић 1978: Радомир Андрић. *Сване ли*. Београд: Књижевне новине.
- Андрић 1980: Радомир Андрић. *Неусџукница*. Београд: Слово љубве.
- Андрић 1988: Радомир Андрић. *Под злаџном леском*. Београд: Ново дело.
- Андрић 1989: Радомир Андрић. *Исџод снеџа*. Београд: Српска књижевна задруга.
- Андрић 1989: Радомир Андрић. *Враџиа уџичке реалке*. Београд: Хишнос.
- Андрић 1990: Радомир Андрић. *Козје џрозје*. Сараорци: „Лаковић“.
- Андрић 1991: Радомир Андрић. *Зион*. Београд: Научна књига.
- Андрић 1992: Радомир Андрић. *Ноћни џливач*. Никшић: Унирекс.
- Андрић 1993: Радомир Андрић. *Вуџица на џрџини*. Београд–Уџице: Српска књижевна задруга – Спомен-обележје „Каџиџача“.
- Андрић 1994: Радомир Андрић. *Руџно*. Уџице: Спомен-обележје „Каџиџача“.
- Андрић 1996: Радомир Андрић. *Чарно длеџо*. Београд: Просвета.
- Андрић 1997: Радомир Андрић. *Пџиџче млеко*. Београд: ЈП ПТТ „Саобрађајна Србија“ – КУД „Ђока Павловић“.
- Андрић 1997: Радомир Андрић. *Румунска икона*. Београд: Просвета.
- Андрић 1998: Радомир Андрић. *Измишљоџине*. Београд: Аутор.
- Андрић 1998: Радомир Андрић. *Исџо и обрнуџо*. Београд–Подгорица: Унирекс МБ – Унирекс.
- Андрић 2000: Радомир Андрић. *Вечера на Савској лађи*. Београд: Студио РАС.
- Андрић 2001: Радомир Андрић. *Бели извор*. Београд: Београдска књига.
- Андрић 2001: Радомир Андрић. *Језни жедник*. Младеновац: Савет Шумаџијских метафора – Библиотека „Коста Ђукић“.
- Андрић 2005: Радомир Андрић. *Полетџеше џџиџе ласџавиџе*. Приштина: Панорама.
- Андрић 2006: Радомир Андрић. *Зарно виџоло*. Младеновац–Београд: Шумаџијске метафоре – Библиотека „Деспот Стефан Лазаревић“.
- Андрић 2007: Радомир Андрић. *Ка груџосџи*. Младеновац–Београд: Шумаџијске метафоре – Библиотека „Деспот Стефан Лазаревић“.
- Андрић 2009: Радомир Андрић. *Кључне косџи*. Младеновац–Београд: Шумаџијске метафоре – Библиотека „Деспот Стефан Лазаревић“.
- Андрић 2011: Радомир Андрић. *Синоџис воде*. Младеновац: Шумаџијске метафоре – Центар за культуру.
- Андрић 2013: Радомир Андрић. *У џилаџи џравде само џрамен*. Београд: Просвета.

- Андрић 2014: Радомир Андрић. *Две сџвари у једној*. Београд: Витез.
- Андрић 2015: Радомир Андрић. *Сџикавање на левиџацију*. Београд: „Филип Вишњић“.
- Андрић 2015: Радомир Андрић. *Осим једне сџвари*. Београд: „Филип Вишњић“.
- Андрић 2019: Радомир Андрић. *Заузврай зачудном јосџу*. Подгорица: Унирекс.
- Андрић 2020: Радомир Андрић. *Мермерни лелек*. Београд: „Филип Вишњић“.
- Andrić 1977: Radomir Andrić. *Čavke postoje zbog slova č*. Beograd: Grafos.
- Andrić 1977: Radomir Andrić. *Često rušena kuća*. Novi Sad: Bratstvo-jedinstvo.
- Andrić 1977: Radomir Andrić. *Pohvala smeću*. Zagreb: „August Cesarec“.
- Andrić 1986: Radomir Andrić. *Kakva počast*. Beograd: Književne novine.
- Andrić 1987: Radomir Andrić. *Pitalica sa Zvezdare*. Beograd: Naučna knjiga.

ЛИТЕРАТУРА

- Ашковић 2017: Драган Ашковић. „Семантика терминологије у поезији православног литургијског богослужења“. *Црквене сџудије*, 14, 673–687.
- Бајић 2013: Ружица Бајић. *Лексика из сфере љрославне духовности и срџском језику и њена лексикографска обрада* (одбрањена докторска дисертација). Београд: Филолошки факултет.
- Грковић 1983: Милица Грковић. „Неке нове појаве у српској антропонимији“. *Ономајолошки љрилози*, V, 212–215.
- Јашовић 2013: Голуб Јашовић. „Именослов романа *Сџрма обала* Вука Филиповића“. *Живот и дело Вука Филиповића*. Тематски зборник од водећег националног значаја. Ур. Урош Шуваковић. Косовска Митровица: Филозофски факултет, 109–127.
- Јашовић 2014: Голуб Јашовић. „Имена у епском спеву *Свободнијага* Петра II Петровића Његоша“. *Од косовској завешта до Њеђошевој макрокозма*. Међународни тематски зборник. Ур. и прир. Валентина Питулић, Даница Андрејевић, Небојша Лазић. Косовска Митровица: Филозофски факултет, 319–331.
- Јашовић 2021: Голуб Јашовић. „Прилог проучавању земљописне лексике, антропонимије и топонимије у поеми *Суџјеска* Мирка Бањевића“. *Башићина*, 53, 29–41.
- Кончаревић 2015a: Ксенија Кончаревић. „Језик сакралног и сакрално у језику: теоријско-методолошке основе и сфере истраживања“. *Црквене сџудије*, 12, 77–93.
- Кончаревић 2015b: Ксенија Кончаревић. „Уз питање о основној јединици теолингвистичких испитивања (Инвентаризација теонема и методолошки приступи њиховом проучавању)“. *Срџска џеолоџија у двадесетом веку: исџраживачки љроблеми и резулџаји*. Прир. Богољуб Шијаковић. Београд: Православни богословски факултет, 144–160.
- Лилић 2014: Драган Лилић. „Властита имена у сатиричном делу *Ружан сан* Д. М. Форског“. *Зборник радова Филозофској факулџетије у Пришџтини*, 44 (2), 283–294.
- РСЈ (2011). *Речник срџској језика*. Нови Сад: Матица српска.
- Стефановић 2019: Душан Стефановић. „Мотивисаност личних имена у Доњем Љубешу код Алексинца“. *Башићина*, 49, 109–117.
- Шмуља 2013: Саша Шмуља. „Православна духовност и лирско *верујем* у поезији Десанке Максимовић“. *Philologia Mediana*, 5, 479–496.
- Шћепановић 2019: Михаило Шћепановић. „Оними под лупом лингвистике“, *Срџски језик: сџудије срџске и словенске*, 24, 127–134.

Golub M. JAŠOVIĆ

Dušan R. STEFANOVIĆ

THEONYMS, BIBLICAL NAMES, NAMES AND OTHER
RELATED ONYMS MOTIVATED BY CHRISTIAN (CALENDAR)
NAMES IN RADOMIR ANDRIĆ'S POETRY

SUMMARY

This paper deals with theonyms and also with other similar names that are motivated by onyms and appellative lexis of the Christian origin and which are part of the wider study concerned with names as recorded in Radomir Andrić's poetry. Semantical analysis and classification of theonyms, biblical names, Christian holy days, church names, icons, frescoes and other chrematonyms, personal names and nicknames of the holy men and of other similar onyms. The paper is followed by dictionary which is consisted of authentic, real names and unauthentic, unreal names of different types and kinds.

Key words: Radomir Andrić, vocabulary, theonymy, calendar names, semantics, classification.